

Die Resultate erhellen in gedrängter Form aus den Diagrammen; die Witterungsverhältnisse aus Diagr. 1.

Die Gesangskurven zeugen von einer Rhythmik, die mehr oder weniger artspezifisch ist. Diagr. 12 veranschaulicht die mittlere Gesangsrythmik der Arten, die ein grösseres Beobachtungsmaterial liefern konnten. Relativ regelmässig scheinen 3 Maxima wiederkehren: ein morgendliches, ein am Vormittag und ein abendliches. Die normale Rhythmik kan indessen stark von den Witterungsverhältnissen verzerrt werden. Starker Wind ist der wirksamste negative Faktor. Am empfindlichsten sind Amsel und Kuckuck, am wenigsten die Gartengrasmücke. Auch die Luftfeuchtigkeit ist bedeutungsvoll. Steigende Luftfeuchtigkeit (auch unbedeutend) in den Tagsstunden wird gewöhnlich von den Buchfinken mit Belebung des Gesangs beantwortet. Regen wirkt auf die Gartengrasmücke stärker negativ als auf die anderen studierten Arten ein.

Im letzten Abschnitt wird das Verhältnis zwischen Aufwachen und Frühgesang erörtert. Nach der Auffassung des Verfassers kann unmöglich von einer artspezifischen „Weckhelligkeit“ gesprochen werden, denn die Belichtungsverhältnisse auf den Schlafstellen der einzelnen Individuen können sich ausserordentlich stark unterscheiden. Der Verf. ist der Ansicht, dass die Vögel schon eine Zeit vor dem Gesangsbeginn erwacht haben (wie direkte Beobachtungen zeigen), und dass die (auch sicher zu beobachtende) gegenseitige Beeinflussung der singenden Individuen die relative Gleichzeitigkeit, mit der die Individuen einer Art zu singen beginnen, verursacht. Das eigentliche Aufwachen dürfte von der inneren (obwohl von den Lichtverhältnissen geregelt) Rhythmik bedingt sein.

Muutamia havaintoja käkipesyeistä.

VILHO V. VAARNA.

Oleskellessani useina kesinä Karjalan Kannaksella, erikoisesti Perkjärven—Kaukjärven maastossa pidin erityisesti silmällä käkipesyeitä ja niitä löytyikin muutamia. Koska muistiin merkitsemistäni löydöistäni saattaa olla hyötyä laajemmalle käkitutkielmalle esitän ne sekä niihin liittyvät olosuhteet seuraavassa.

Pesä 1. Ensi tapaaminen sattui kesäkuussa 1932 Koiviston kauppalassa, jossa vilkasliikenteisen valtatie varrella kiintyi huomioni leppälintupariskuntaan, jonka pesä ilmeisesti oli alastomaksi karsitun koivun runkoon kiinnitettyssä pöntössä. Lähempi tarkastus paljasti pöntöstä lentokykyisen käenpojan, joka ei mahtunut lentouukosta ulos. Vapautin käen ja jätin sen rengastettuna pesäpuuhun emojen ruokittavaksi. Seuraavana päivänä se oli siirtynyt läheiseen metsikköön.

Kesäkuussa 1935 jouduin Perkjärvelle keskellä käkien parasta kukunta-aikaa. Seudulla oli käkiä erittäin runsaasti. Tähän asti olin pitänyt runsaskäkisimpänä seutuna Keski-Suomen järvikannaksia, mutta tämä runsaus oli yli senkin. Yht'aikaa saattoi kukkua toistakymmentä lintua ja vielä oli äänessä pari naaraskäkeä. Tällöin saattoi kuulla ja nähdä lintujen monipuoliset soidinmenot. Pesyeitäkin löytyi.

Pesä 2. Tykistöleirialueelta löytyi pesä n. 50 m. rakennuksista. Pesä oli lahonneessa koivun kannossa, josta vain tuohi oli pystyssä. Kannon läpimitta oli n. 12 cm, ympärillä 30—35 cm korkea koh-tisuora sileä tuohiseinä. Huolellinen tarkastus ei paljastanut sen enempää munan kuin poikastenkaan jätteitä. Pesässä oli löytäessäni sen kesäkuun lopulla puolikasvuinen käenpoika yksinään. 2.7. se sai renkaan ja lähti pesästä 4.7. Kasvatusvanhempina oli leppälinnut.

Pesä 3. Samaan aikaan löytyi erään sotilasrakennuksen nurkkakiven päältä (rakennuksen kulman alla) n. 1 m:n korkeudelta maasta, samoin leppälinnun pesästä, yhtä kehittynyt käenpoika kuin edellinenkin. Paikka oli erittäin vilkasliikenteinen, mutta silti säilyi pesä ja rengastettuna jätti käki pesän 3.7. Munan kuoria tai muuta sellaista ei nytkään löytynyt.

Kesällä 1936 oli edellisen kantopesän läheisyydessä taas lentokykyinen käenpoika. Lintua en enää tavoittanut. Sen ympärillä hääri leppälintupari, harmaasieppo ja talitiainen, joista ilmeisesti ensinmainitut olivat kasvatusvanhemmat. 29.6. näin linnun viimeisen kerran.

Pesä 4. Vuonna 1937 löysin taas eräitä pesiä. Kaukjärven leirillä rakennuksien keskellä olevassa vähäisessä nurmikossa huomasin 5.6. puolivalmiin pajulinnun pesän, josta mm. puuttui koko untuvasisustus. 6.6. havaitsin pesän hyljättyksi. Pesässä oli sinivihreä, leppälintutyypinen käenmuna, jonka pituus oli 22,5 mm, leveys 17,0 mm. Pajulintu pysyi poissa, joten talletin munan joitakin päiviä myöhemmin.

Pesä 5. 11.6.37 hylkäsi edellisen paikan lähellä harmaasieppo pesänsä. Pesä, jossa aikaisemmin oli ollut 4 munaa (tuskin vielä täysilukuinen), oli rakennettu pienen hirsimökin nurkkahirren varaan katon räystäään alle. Pesän tarkastus osoitti siepon kaikkien munien olevan poissa, ja pesässä oli sen sijaan sinivihreä käenmuna. Jätin pesän silleen ja myöhemmin se oli tuhoutunut.

Pesä 6. 17.6 paljastui ampumakentältä roskapuukasoja siirret-

täessä leppälinnun pesä, jossa oli 8 munaa sekä käenmuna. Leppälinnun munien mittojen keskiarvot ovat: pituus 18,4 leveys 13,5 cm. Käenmunan vastaavat mitat ovat taas 22,2 ja 17,1 cm. Munien väri on tarkalleen sama molemmissa munissa.

Samalla seudulla ruokki harmaasiippo käen lentopoikasta, mutta pesiä ei enää löytynyt. Tulkoon vielä mainitukseksi, että 14.6.38 löysin osittain särkyneen käenmunan erään rakennuksen seinustalta. Saman rakennuksen ikkunan päällä hautoi harmaasiippo, joten käen muna kenties oli tarkoitettu sinne.

Edellä selostetuista keskenään varsin erilaisista tapauksista voimme todeta seuraavaa:

Pesä 1. Munan on käki ilmeisesti kantanut ja nokallaan asettanut pönttöön.

Pesä 4. Hylkäämisen aiheutti ilmeisesti munan ilmestyminen puolivalmiiseen pesään.

Pesä 5. Emokäki on tyhjentänyt pesän munista ja pannut sinne sen jälkeen omansa. Munien väheneminen yhteen aiheutti hylkäämisen.

Miten pesistä 1—3 linnun omat poikaset (sikäli kuin niistä on ollut) ovat hävinneet, on mahdoton päätellä, mutta varmaa on, että ainakaan pesistä 1 ja 2 ei nuori käenpoika ole niitä pystynyt itse heittämään. Pesässä 3 se kyllä on mahdollisuuksien rajoissa, joskaan mitään jätteitä ei löytynyt.

Zusammenfassung: **Einige Beobachtungen über Kuckucksbruten.** Von 8 auf der Karelischen Landenge festgestellten Fällen bezogen sich 5 auf Rotschwänzchen, 2 auf Grauen Fliegenfänger und 1 auf Fitis als Pflege-eltern. Der Fitis verliess das Nest nachdem das Kuckucksei erschienen war (als erstes Ei im Nest); aus einem Fliegenfängernest mit 4 Eiern waren diese offenbar vom Kuckuck bei der Ablage seines Eies ausgeräumt worden.

Tiedonantoja. — Meddelanden.

1. *Locustella n. naevia* (Bodd.) troligen häckande i V ö r å. — Sommaren 1939 den 16 juni erhöj jag underrättelse om en egendomlig liten fågel, som uppehöj sig i en rågåker i Andiala by i omedelbar närhet till bonden Erik Antills gård. Den hade tilldragit sig inbyggarnas uppmärksamhet genom sin märkvärdiga sång, påminnande om „surret av en symaskin“. Fågeln sades ha vistats här åtminstone sedan den 5 juni, då man först lade märke till dess sång. Denna började i regel omkr. kl. 21,30 à 22 och fortsatte åt-